

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dijous 15 de Septiembre de 1898

Núm. 3.608

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimesstre. 3 50
Extranjer y Ultramar. 7 50
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBETRA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Telefono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Sobre 'l manifest d'en Polavieja

Realment era complet l'extracte que publicà 'l Brusi del manifest d'en Polavieja. No va més enllà de lo que predicam los catalans afiliats als partits centralistas, quan los seus quefes indiscutibles los donan permis pera fer certes declaracions que no comprometen, Descentralisació administrativa y concerts econòmichs es tot lo que 'ns promet lo novell regenerador de la patria. Servey obligatori y exercit y marina disposats sempre á entrar en foch, gran respecte á la religió y parin de contar.

Comprenem que no se 'n preocupi gayre en Sagasta y que no li privi gayres horas de dormir. No es ab sopa de verdures com se refan las naturalesas debilitadas ni ab manifestos aixís com se cridarà als productors á la via pública. Espanya te de pensar en la pau y may més en la guerra; en los contractes comercials favorables á nostra exportació y no en las alianças de que parla encare que molt incidentalment y d'una manera dissimulada en Polavieja.

No hi ha mala intenció en los propòsits del manifest; pero de bonas intencions diuen que l' infern ne está tot empedrat. Al estat de prostració á que ha arribat la Espanya, se necessita 'l foch y 'l ferro de que parla 'l general; pero no pera corregir defectes inveterats que demà tornarian á rebrotar no destruint lo sistema. Aquest es lo que ha de desaparèixer del tot y allavors floriria lo que convé que floreixi altre cop; la agricultura y 'l comerç; la justícia y la influencia dels homes de representació que en quatre dias ofegarian al miserable caciquisme. No destruint lo cau de tantes immoralitats, no exterminant lo que ha fet neixer y creixer la ignorancia y la ganduleria, Espanya continuarà essent lo *presidio suelto* de que parlava l'O'Donnell quan no hi havia la quarta part dels persegosos y dels dolents que hi ha avuy.

Massa miraments té en Polavieja per tot lo que troba establert. Com la regenerarà la Hisenda, si de la Hisenda tenen de viure tants y tants com are hi xuclan? De qué serviran los concerts econòmichs, si las regions tenen de tributar més de lo que poden?

Enemichs de sos procediments á Filipinas, los hi hem criticat enérgicament per lo que tenim de cristians y també per no fer coro als que á cada execució capital tenian una nova alegría. Malicia personal no n' hi tenim cap: ni li coneixem la fesomia. Comprenem fins que la crueltat no excluheix tenir un bon modo de pensar en questions que no afectin pera res á la guerra, y 'ns prometiam d'ell, que ha tocat de prop los efectes de la immoralitat engendrada per lo centralisme, que romperia de debó ab tot lo sistema.

No ha estat aixís y 'ns dol. Al seu costat no 'ns hi haguera tingut may; pero li hauriam aplaudit tot d'un cop, la bona intenció y la energia.

Avuy no més li aplaudim la primera, tornant á repetir que de bonas intencions l' infern n' está empedrat.

Per aixó no reproduhim lo manifest del general, que ni de prop ni de lluny vigorisarà cap organisme regional, y quals ideas podrà burlar onalsevol entremaliat dels diferents partits polítics de la restauració.

L'han enganyat, senyor Polavieja. Los que l'han aconsellat no son productors de debó; deuen ser d'aquells que 's guanyan més la vida filant y teixint, diputats que filant y teixint coló ó llans. Deuen ser d'aquells que un any endarrera 'ns atacavan á nosaltres

perque som autonomistas y d'un bot se n' han anat á la anejió á Fransa si es que no han desitjat que 'l Estats Units se 'ns anexionessin.

Ce n'est pas ça, m'assieu Polavieja; son uns mals garçons que esbullan totas las trocas y que navegaran més bé dintre del seu manifest que no navegava en la «Esmeralda» aquell inglés que la tanta plena de robas y de menjar quan se l'va vendre á Espanya, robas y menjar que, segons contan malas llengüas, varen volar del yacht sense tenir las alas de cap aucell ni 'l telo de las mans de cap ratapinyada.

Una nova intrusió del poder central

En son afany de disposarho tot y de fer arribar sa total influencia á tots los organismes, lo poder central es terrible y no descansa.

Semblantli poch los múltiples tentáculos ab que 'l colossal cefalópodo cinxeix al Estat espanyol, no desprecia la ocasió essentli propicis tots los moments, fins los més anguniosos pera la patria, pera anar poch á poch estrenyent ab nous llassos á aquest desditzat ofegant las escasas energias que 'ns quedan, lo monstro centralista solé estrenyi entre sos gegantescos braços, son cadavre.

Lo Ministre de la Governació sense tenir causa que justifiqui sa intrusió y sos ítuls pera ferho, ha dictat una Real orde disposant que 's dongui possessió de las secretarias de las juntas de Amboage á D. Nicolau Carreras, quan segons los estatuts perque 's regeix y té que regir la fundació de *Ramon Pí*, la Junta del Ferrol té facultat amplia, omnimoda y exclusiva pera nombrar y separar lliurement al Secretari.

Estém conformes ab lo següent que diu nostre colega local *El Nervoste*:

«Semblant inmiscuisió del señor Ministre, no dich que sorprengui per lo estrany é inusitat, puig que á Espanya tot es possible y factible, corrent y dolent; pero es d'admirar, ja que no d'agrahir, que en moments tan solemnes de tants perills, desastres y complicacions pera la patria, tingui temps, espay y humor lo Sr. Capdepón pera cuydarse del aprofitament d'un destinet de cinch mil rals que 's guisa en la casa particular de la Junta de Amboage.»

Ja venhen los pobles lo que poden esperar d'un organisme que de tot vol disposar y á tots costats porta sa mortífera acció, que aglomerant la vida en un sol centre y agolpant la sanch en una sola viscera, exposa 'l cos social á mals sense compte.

La política tal com avuy s'extén á Espanya, tot ho empetteix ícóm es possible sustraürers á sos perniciosos efectes? Espanya fou gran, mentres lo poder central no ho acaparà tot. La epopeya de la Independencia pogné efectuar-se per la autonomia de que disfrutavan las regions. Si allavors, com avuy, lo poder central ho ordenés tot, Espanya hauria sigut fácil presa del francó, caygués en aquella ocasió com ha caygut en aquets temps.

Urgeix vida nova y purificarho tot. Sols aixís podrà reconstituir-se Espanya.

(De la Revista Gallega de la Coruña.)

Una proposició

Lo Circol Mercantil de Madrid ha acordat que 'l diputat D. Constantí Rodríguez apoyi una proposició de

lley demanant: Primer, clausura de las academias militares. Segon, supressió dels Ministeris d' Ultramar y Marina. Tercer, reducció en los sous que percebeixen los funcionarios civils. Quart, declarar en situació de reempla al 50 per cent de quefes y oficials del exercit. Y quint, destinar un milió de pessetas pera atendre á las necessitats de las tropas repatriadas.

La proposició, en mitj de tantas com se 'n fan en lo Congrès que no tenen cap ni peus, sembla la vau del sentit comú en mitj d'un mercat de boig. Pero com lo sentit comú d'Espanya resulta sempre *vox in deserto*, augurém que aquesta proposició naixerà morta.

De tots modos, sugereix tantas reflexions las sevas clausulas, que cada una, al tenir de declarar-la impossible en la práctica, dones lloch á demostrar la desgraciada situació d'aquesta terra, tant més desgraciada porque las sevas desgracias no poden esser curadas per ella mateixa; lo remey ha de venir d'una forsa nova, efectiva, puig en la actualitat, ó no compta ab cap, ó las forsas ab que compta son negativas y contraproduhents.

Apuntemho lleugerament, que d'altra manera hi hauria feyna per molts dias.

Deixém com á sentats que la influencia del element

sanitoso ó perjudicial), lluny de minvar, tendeix á augmentarse; primer, que l'exercit te avuy, un contingent mea nombrós que may; segon, porque quan mes debilitat està un govern ó un regimén més s'ampara de la forsa, representada per las bayonetas y aquestias per los quefes; tercer, porque alguns generals se manifestan resoltament aspirants al poder y avuy menos que may deixarian minvar sa preponderancia sense protestar enérgicament; quart, porque á Espanya l'exercit te un representant de influencia omnimoda en las actuals institucions, porque las cosas ho han portat aixís.

Admesa per aquestas rahons la influencia del militarisme, las clausulas de la proposició de que parlem cauhen totas per son pes, s'anulan per ellas mateixas. No més una 'n pot subsistir, la última, y aixís la proposició, enloch de resultar beneficiosa, es gravosa al Estat.

Primera. Clausura de las Academias Militars.— Los col-legis d'orfes y altres instituts consembliants creats pera donar carrera als fills dels militars morts, no poden figurar en absolut com academias, encara que anyalment donguin un contingent respectable pera ingressar en los cosos respectius. Ademés poden considerarse com un suplement de pensió á las viudas, y encara que desde 'l dia en que 's publicués la lley suprimint aquest dret als orfes en lo successiu, no més que pera respectarlo als que 'l tenen contret y sollicitat aprobada pera ferne us y esperan tanda, n'hi hauria pera que aquestos col-legis funcionessen durant alguns anys; finalment, com que la major part d'ells son sostinguts y costejats pels cosos respectius, per tractarse d'interessos creats, la seva clausura tindria dificultats serias.

Quedan las propiament anomenadas Academias Militars, quals reglaments afavoreixen als fills de militars ab preferencia als de paysans, y essent en molts casos la carrera militar hereditaria en la familia, y tenint avuy l'element del exercit la influencia que té, tants gabinets com se proposin semblant fet cauran irremisiblement; se parjudica á massa gent tancant las academias, y 'ls que 'n sortiran perjudicats dominan massa pera no conseguir impedirho. Cap ministre de la Guerra s'hi avindria; si trobés resistencia n'faria cuestió de ministeri, y presentaria la dimisió; avuy no

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª erocera.
8'56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilafranca).
12'41 t. mercancías, segunda y tercera.
4'57 t. correo (per Vilafranca)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilafranca).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora

9'33 m. — 1'04 t. — 3'40 t. — 7'49 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m. — 8'00 m. — 12'05 t. — 6'04 t. — 7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m. — 9'47 m. — 2 t. — 7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m. — 12'25 t. — 4'30 t. — 8'20 n.

De Reus á Lleida

8'10 m. — 5'23 t.

De Lleida á Reus

5'50 m. — 3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.

De id. directo 10'30 t.

De id. id. 1'30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleida) 7'30 t.

De Madrid y Zaragoza 7'30 m.

De Lleida y Huesca 7'30 m.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 1.ª y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administraci6 lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per Barcelona á las 5'00 m.

Per id. á las 2'00 t.

Per Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m

Per id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.

Per Tarragona, directe á las 7'00 n.

Per Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y

sasineas á las 8'00 m.

Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongas,

das, Castilla, Galicia, Andalucia y Extremadura á las

4'00 t.

Los pobles servits per peatens á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucia y Extremadura, que se deposita en los buxos despés de la sortida del correo de Madrid, se li donan sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més econòmic, lo més efícaç, lo mes durader

baix garantí del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

ANUNCIOS PARTICULARES

¿Qué es hernia?

La hernia, tal como se le llama, es una enfermedad que consiste en la salida de un órgano abdominal por una abertura anormal del vientre, por donde deberían salir los intestinos.

¿Cómo se cura?

Por la experiencia (Lillo), mes ó menos en 6 meses ó menos, se puede curar esta enfermedad y desaparecer las molestias de las vejigas hinchadas al salir.

ESCORIAS THOMAS
Véase el manual de la guerra química, libro
dado á casa de guerra, centro de la
Bor 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre de...

del dia 18 de...

Natalia Horras (Hijos) de Vilafranca, 20 anys, S. Buen 20.
Antonio Forts Casanova, 74 anys, Pujol 22 - Joaquín
M. Gual, 74 anys, S. Lluís 8 - Gerardo Pujol
Enol 80 anys, Mico 20 - Pan Catala Gual,
80 anys, Guals de Torija 6

SECCIÓ RELIGIOSA

gent de... - Sant Nicolau.
gent de... - Sant Rogell.